

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 11 maj 2018

325/2018

Lag om ändring av lagen om spårbunden stadstrafik

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om spårbunden stadstrafik (1412/2015) 2 och 8 §, samt
ändras 1, 3 och 4 §, rubriken för 5 § och 5 § 1–4 mom., rubriken för 6 § och 6 § 1 mom.,
7 § 1 och 2 mom., 9 och 10 §, 12 § 2 mom. 2 punkten, 13 § 2 mom. 1 och 4 punkten och
13 § 3 mom., 15 § 1 mom., 16 § 2 mom., 17 § 1 mom., 18 och 19 §, 21 § 1 och 4 mom.
och 23 § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Lagen tillämpas på metro- och spårvägstrafik (*spårbunden stadstrafik*) samt på byggande, underhåll och administration av metrobannät och spårvägsnät. Bannätsförvaltare kan vara ett kommunalt affärsverk eller bolag eller något annat bolag eller någon annan sammanslutning som ansvarar för förvaltningen av ett metrobannät eller ett spårvägsnät.

3 §

Krav på bannätsförvaltare

En bannätsförvaltare ska uppfylla följande krav:

- 1) bannätsförvaltaren ska ha en organisation som garanterar säkerheten och ett säkerhetsstyrningssystem,
- 2) bannätsförvaltaren ska genom sitt säkerhetsstyrningssystem kunna trygga säker planering, säkert byggande och underhåll samt säker förvaltning av bannätet,
- 3) bannätsförvaltaren ska vara tillförlitlig och de som har utsetts att sköta uppgifter inom bannätsförvaltarens operativa ledning ska ha gott anseende och vara yrkesmässigt kompetenta,
- 4) bannätsförvaltaren ska vara så solvent att en bedömning av de omständigheter som är kända visar att bannätsförvaltaren förmår att i minst ett år fullgöra alla sina faktiska och förväntade skyldigheter och åtaganden,
- 5) bannätsförvaltaren ska ha en tillräcklig ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang för att utöva verksamheten.

4 §

Närmare krav och begränsningar som gäller bannätsförvaltaren

Den som har utsetts att sköta uppgifter inom den operativa ledningen uppfyller inte kravet på gott anseende enligt 3 § 3 punkten, om han eller hon under de senaste fem åren har dömts till fängelsestraff eller under de senaste tre åren till bötesstraff för allvarligt brott

mot bestämmelser eller föreskrifter om anställningsförhållanden, näringsutövning, bokföring, skuldförhållanden, bedrivande av trafik eller trafiksäkerhet och gärningen visar att personen är uppenbart olämplig att sköta uppgifter inom bannätsförvaltarens operativa ledning.

Den som har utsetts att sköta uppgifter inom den operativa ledningen uppfyller kravet på yrkesmässig kompetens enligt 3 § 3 punkten, om han eller hon i den utsträckning som den verksamhet som ska bedrivas förutsätter har kunskaper och erfarenhet av att under säkra former förvalta och övervaka bannätet.

Bannätsförvaltaren uppfyller inte solvenskravet enligt 3 § 4 punkten, om

1) bannätsförvaltaren eller den som har utsetts att sköta uppgifter inom den operativa ledningen har försatts i konkurs eller meddelats näringsförbud enligt lagen om näringsförbud (1059/1985),

2) den som har utsetts att sköta uppgifter inom den operativa ledningen har ansökt om skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993), eller om

3) bannätsförvaltaren har obetalda skatter eller lagstadgade socialavgifter som förfallit till betalning och som uppgår till betydande belopp och har orsakats av verksamheten.

5 §

Bannätsförvaltarens skyldighet att göra en anmälan om sin verksamhet

Bannätsförvaltaren ska till Trafiksäkerhetsverket lämna en skriftlig anmälan om den verksamhet enligt denna lag som bannätsförvaltaren bedriver. Anmälan ska innehålla bannätsförvaltarens namn och fullständiga kontaktuppgifter. Dessutom ska bannätsförvaltaren i sin anmälan påvisa att kraven enligt 3 § uppfylls. Anmälan ska göras senast tre månader innan verksamheten inleds.

Bannätsförvaltaren ska utan dröjsmål skriftligen underrätta Trafiksäkerhetsverket om förändringar i de uppgifter som avses i 1 mom. Anmälan ska även göras om avslutande av verksamheten och om överföring av förvaltningen av bannätet till en annan verksamhetsutövare.

Trafiksäkerhetsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få uppgifter om bannätsförvaltaren och dess verkställande direktör och andra personer som har utsetts att sköta uppgifter inom dess operativa ledning ur straffregistret, bötesregistret, utökningsregistret och beskattningens datasystem för behandling av den anmälan som avses i denna paragraf och för myndighetstillsynen enligt 13 §.

Om de anmälda uppgifterna är bristfälliga eller om anmälan i övrigt är bristfällig, ska Trafiksäkerhetsverket utan dröjsmål ge bannätsförvaltaren möjlighet att inom skäligen tid komplettera sin anmälan. Tidsfristen får inte vara kortare än två veckor.

6 §

Bannätsförvaltarens ansvar

Bannätsförvaltaren svarar för säkerheten inom metrobannätet och spårvägsnätet samt för förvaltningen av de risker som har samband med driften av bannätet i fråga om den verksamhet som bannätsförvaltaren bedriver. Bannätsförvaltaren ska i sin verksamhet beakta de säkerhetsmål för metro- och spårvägstrafiksystemet som Trafiksäkerhetsverket ställt upp med stöd av 3 mom.

7 §

Säkerhetsstyrningssystem

Bannätsförvaltaren ska ha ett säkerhetsstyrningssystem som erbjuder ett systematiskt förfarande för identifiering av faror och förvaltning av risker och samtidigt säkerställer att de åtgärder genom vilka de identifierade farorna och riskerna förvaltas är effektiva. Förvaltningen av alla risker som hör till organisationens verksamhet ska tryggas genom säkerhetsstyrningssystemet.

Bannätsförvaltarens verkställande direktör eller någon annan som svarar för den operativa ledningen svarar för att säkerhetsstyrningssystemet tas i bruk och förvaltas effektivt inom den organisation som de leder.

9 §

Trafikledning på bannätet

Trafikledningen på bannätet ska vara säker och tillhandahållas på lika villkor. För ordnandet av trafikledningstjänster svarar ett kommunalt affärsverk, ett bolag eller någon annan sammanslutning eller en bannätsförvaltare som bedriver spårbunden stadstrafik och agerar som verksamhetsutövare. Bannätsförvaltaren svarar för trafikledningen alltid när flera än en trafikutövare bedriver trafik på bannätet. En verksamhetsutövare som avses i denna paragraf kan själv ordna trafikledningstjänsterna eller skaffa dem hos en annan verksamhetsutövare eller hos offentliga eller privata serviceproducenter.

10 §

Register

Trafiksäkerhetsverket för ett register över metrobannätet och spårvägsnätet. Verket får använda registret vid skötseln av sina i lag föreskrivna uppgifter och förpliktelser.

I registret antecknas bannätsförvaltarens namn och företags- och organisationsnummer, eventuell bifirma, adress- och andra kontaktuppgifter samt andra uppgifter i den anmälan som bannätsförvaltaren lämnat med stöd av 5 §.

Bannätsförvaltaren ska ge in uppgifterna via ett gränssnitt eller annars i elektronisk form i enlighet med vad som avtalas med Trafiksäkerhetsverket. Innan en teknisk anslutning öppnas ska den som ger in uppgifter lägga fram en redogörelse som visar att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som avses i 2 mom. och om hur de ska ges in.

12 §

Tillsyn

Trafiksäkerhetsverket utövar tillsyn över

2) att säkerhetsstyrningssystemen hos bannätsförvaltare överensstämmer med kraven och deras prestationsförmåga,

13 §

Utförande av myndighetstillsynen

Verket har för skötseln av sitt tillsynsuppdrag rätt att

1) i den utsträckning som tillsynen förutsätter, och detta med tanke på tillsynen är motiverat, få tillträde till bannätsförvaltares och inom metro- och spårvägstrafiksystemet verksamma företags verksamhetslokaler, andra lokaler och fordon som ägs eller förvaltas av tillsynsobjektet, med undantag för utrymmen som används för boende av permanent natur,

4) granska för tillsynsuppdraget behövliga uppgifter som innehas eller används av bannätsförvaltaren.

Trafiksäkerhetsverket kan vid tillsynen anlita sakkunnighjälp om det behövs för tillsynen. De sakkunniga ska vara insatta i kraven på den spårbundna stadstrafiken. På de sakkunniga tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter sådana uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974). Bestämmelser om polisens skyldighet att lämna handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

15 §

Anmälan om olyckor och olyckstillbud

En verksamhetsutövare som avses i 9 § ska, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag, utan dröjsmål underrätta Trafiksäkerhetsverket om allvarliga olyckor samt om andra olyckor och olyckstillbud i metrotrafiken än sådana som till sin allmänna betydelse är ringa och som verksamhetsutövaren fått kännedom om.

16 §

Användning av information om olyckor eller olyckstillbud

En verksamhetsutövare som avses i 9 § får inte på ett diskriminerande sätt bemöta arbetstagare i sin tjänst eller andra personer som lämnar en rapport om ett eventuellt olyckstillbud som de känner till.

17 §

Kommunikation samt dokumentation från inspelningar inom spårbunden stadstrafik

En verksamhetsutövare som avses i 9 § får för kommunikationen inom spårbunden stadstrafik använda ett kommunikationsnät efter att ha försäkrat sig om att användningen av kommunikationsnätet är säkert. Kommunikationsförbindelser som används för kommunikationen i anslutning till den spårbundna stadstrafikens trafiksäkerhet och trafikledning får inte användas för annan kommunikation.

18 §

Förberedelse för undantagsförhållanden och störningar

Bannätsförvaltaren ska förbereda sig för undantagsförhållanden och se till att verksamheten fortgår så störningsfritt som möjligt också under sådana undantagsförhållanden som

avses i beredskapslagen (1552/2011) och vid därmed jämförbara störningar. Bannätsförvaltaren ska på det sätt som dess verksamhet kräver delta i beredskapsplanering och på förhand förbereda verksamhet som bedrivs under undantagsförhållanden och vid därmed jämförbara störningar under normala förhållanden.

Utöver vad som i beredskapslagen föreskrivs om statsrådets och ministeriets behörighet, får genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om ordnandet av den beredskapsplanering enligt denna paragraf som behövs för förberedelser för undantagsförhållanden och därmed jämförbara störningar under normala förhållanden.

19 §

Trafiksäkerhetsverkets rätt att använda administrativt tvång och förbud mot att bedriva verksamhet

Trafiksäkerhetsverket kan ålägga en bannätsförvaltare att avhjälpa fel eller försummelser samt ålägga denne förpliktelser eller förbjuda en åtgärd, om denne handlar i strid med denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den. Verket kan förena åläggandet med vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande. Bestämmelser om dessa finns i viteslagen (1113/1990).

Om bannätsförvaltaren inte uppfyller kraven enligt 3 §, ska Trafiksäkerhetsverket omedelbart efter att ha fått en anmälan enligt 5 § eller efter att annars ha fått veta om ärendet reservera bannätsförvaltaren en möjlighet att redogöra för bristfälligheten och de åtgärder med vilka bannätsförvaltaren ämnar se till att kraven uppfylls. Om bannätsförvaltaren inte uppfyller kraven inom en rimlig tid, som inte får vara kortare än två månader, kan verket förbjuda bannätsförvaltaren att fortsätta med sin verksamhet tills vidare eller för en viss tid, om bristen med tanke på verksamhetens säkerhet kan anses vara väsentlig. Om bristen är ringa, kan verket bestämma en ny frist för avhjälpan av bristen, som inte får vara kortare än två veckor.

21 §

Årsavgift

En verksamhetsutövare som avses i 9 § ska betala 40 000 euro i årsavgift till Trafiksäkerhetsverket. Varje verksamhetsutövare ska betala bara en årsavgift per år oavsett om utövaren bedriver verksamhet både som bannätsförvaltare och som trafikutövare. Med årsavgiften täcks de kostnader som orsakas verket av utvecklandet av och tillsynen över säkerheten i den spårbundna stadstrafiken samt för förande av verkets register som avses i 10 § och det register som avses i V avd. 1 kap. 1 § i lagen om transportservice (320/2017) och för verkets andra administrativa myndighetsavgifter inom den spårbundna stadstrafiken.

Årsavgiften är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av avgiften finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om avgiften inte betalas senast på förfallodagen tas en årlig dröjsmålsränta ut på det obetalda beloppet enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). I stället för dröjsmålsränta kan Trafiksäkerhetsverket av verksamhetsutövaren ta ut en dröjsmålsavgift om fem euro, om beloppet på dröjsmålsräntan är lägre än detta.

23 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet obehörigen rör sig eller vistas på metrobannätet, metrons bangårdsområde, en metrobro eller i en metrotunnel som allmänheten

325/2018

inte har tillträde till, ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot lagstiftningen om spårbunden stadstrafik* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

Helsingfors den 4 maj 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunikationsminister Anne Berner